నేను భరించలేను

"శ్యామమోహన్ ఇంట్లో ఉన్నాడా?" కర్టెను తొలగించివచ్చి వాకిట్లో నిల్చున్న ఆమెను చూచి మొదటి మెట్టు మీదనే ఆగిపోయి అడిగాడు కృష్ణమూర్తి.

"ఉండండి. కూర్చోండి ఇప్పుడే పిలుస్తాను."

లోపలికెళ్తున్న ఆమెను చూస్తూ అనుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి-

"ఎవరీమె?"

మూడునిమిషాలలో తిరిగివచ్చి అంది. "మేడమీదగదిలో లేరు. బహుశ వాళ్ళ ఆఫీసర్ ఇంటికెళ్ళారేమో ఫోన్ చేస్తాను."

స్వచ్ఛమయిన ఆమె ఉచ్చారణ, తీవి, సుకుమారము, నఖ పాళ్ళలో కలసిన ఆమె నడక అతడిని ముగ్ధుడ్ని చేశాయి. కానీ అవే అతడ్ని భయపెట్టి అంతదూరంలో నిలబెట్టాయి.

లోపలనుండి మాటలు వినిపించాయి.

"శ్యామూ! వచ్చెయ్యి. ఇంటికి వచ్చారు." ఫోన్

పెట్టేసిన శబ్దం వినవచ్చింది. "శ్యామూ..." మనసులోనే గొణుక్కున్నాడతను. "శ్యామమోహన్‌కు ఈమె ఏమౌతుంది?" ఆమె తిరిగివచ్చి అతనికి ఎదురుగా వున్న కుర్చీలో కూర్చుంటూ అంది— "ఉన్నారు. వస్తున్నారు" అతను ఆమెవైపు కళ్ళప్పగించి చూస్తున్నాడు. ఎవరి పోలికలో వున్నాయి ఆమెలో.

ఒక్క నిముషం తర్వాత అంది ఆమె "మీరు..." మధ్యలోనే ఆపి చెప్పాడతను.

"మీరు నన్ను చూసివుండరు. నాపేరు కృష్ణమూర్తి. మోహన స్నేహితుణ్ని. చాలా కాలమయింది వచ్చి. మాధవిని తీసుకెళ్దామని వచ్చాను."

"ఆహాఁ"

"మాధవి మీకు తెలుసా?"

తెలుసు నన్నట్టు నవ్విందామె.

"ఎలావుంది?" భయంతో కూడిన ఆతృత వుంది ఆ స్వరంలో.

"ఎలా వుండాలనుకుంటున్నారు?" మెత్తగా నవ్వింది.

"క్షేమంగా వుండనుకుంటాను" గొణిగాడు.

"మీ స్నేహితుడిమీద మీకు పూర్తి విశ్వాసముందిగా?"

"ఆఁ"

"అయితే బొత్తిగా అనుమానమే రాకూడదసలు" అతని కళ్ళల్లోకి సూటిగా చూస్తూ అంది.

ఈమాట గొణగడానికి కూడా సాహసం లేకపోయిం దతనికి. ఆ చూపులకు తట్టుకోలేక తల దించుకున్నాడు.

“ఈమె కెందుకీ అనవసర ప్రసంగం” ఆ అపరిచిత వ్యక్తిమీద మనసులోనే కోప్పడ్డాడు. ఒక సామాన్యమైన స్త్రీ ప్రశ్నకు జవాబు చెప్పలేని అసహాయతలో నుండి పుట్టిన అర్థంలేని కోపమది.

ఆమె లేచి లోపలికెళ్ళింది. ఆమె వెళ్ళగానే ఆ ముఖాన్ని ఒక్కక్షణం తల్చుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి. గుండ్రని తెల్లటి ముఖం, నల్లటి పెద్ద కళ్ళు, దట్టమైన కనుబొమ్మలు, వెడల్పయిన నుదురు, తీర్చిదిద్దిన ముక్కు, నవ్వుతున్న పెదాలు, ఆ ముఖంలో నిండుగా పవిత్రత, ఆ కళ్ళల్లో తీవ్రమయిన కళ, ప్రతివారిని పసిపిల్లలను చేయగల అసామాన్యమయిన నవ్వు ఆమెది.

ఒక్కక్షణం అనుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి. “మోహన్ ఈమెను ఎలా భరిస్తున్నాడు!” అతడు స్నేహితుడిమీద జాలిపడే లోపలే కాఫీ కప్పులతో తిరిగొచ్చిందామె.

“తీసుకోండి.”

కప్పు అందుకున్నప్పుడు ఆమె వేళ్ళ స్పర్శకు అదిరిపడ్డాడతను. ఆమె అదేమీ పట్టించుకోలేదు. కళ్ళు దించుకుని గడ గడ కాఫీ త్రాగి కప్పు ఇచ్చాడు. ఆమె లోపలికెళ్ళింది. ఆమె తలపులనుండి బయట పడక ముందే శ్యామ మోహన్ వచ్చాడు,

"అరే! నువ్వా? అతిథి అంటే ఎవరో అనుకున్నాను. ఈనాటికి నీ బుద్ధిమారి నిరీక్షణ ఫలించిందన్నమాట. నమ్మ లేకుండా ఉన్నాను." స్నేహితుడిని కావలించుకున్నంత పని చేశాడు మోహన్.

"ఎవరి నిరీక్షణ?" ఆ విచిత్ర వ్యక్తిని మరచిపోవడానికి ప్రయత్నిస్తూ అన్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"ఎవరిదయ్యుంటుంది?" అని నవ్వాడు మోహన్. కృష్ణమూర్తి హృదయంనిండా ఏదో తీగలా ప్రాకినట్లనిపిం చింది. ఈ అనుభూతి చాలా క్రొత్తది అతనికి. ఎదురుగా శూన్యంలో అమాయకమయిన మాధవితాలూకు రెండుకళ్ళు కన్పించా యతనికి.

"నా భారాన్నుండి నిన్ను తప్పించవనే అనుకున్నావా మోహన్!"

"నువ్వే ఆ భారాన్ని నాకు అప్పగించి ఎన్నాళ్ళయింది కృష్ణా!" ఎదురు ప్రశ్న వేశాడు మోహన్.

"ఏడు సంవత్సరాలు."

"ఆ కాలం చాలా గొప్పది. పైగా విలువైంది. భయ్యా."

"ఆ విషయం నాకు కొన్నాళ్ళ క్రితమే తెలిసింది" అతని గొంతు సన్నగా వణికింది. నేల చూపులు చూస్తూ చెప్పుకు పోసాగాడు కృష్ణమూర్తి.

"ఆనాడు ఇక్కడనుండి పారిపోయాక చాలా శాంతిగా అనిపించింది. మరే ఆలోచనా రాలేదప్పుడు. ఒంటరితనంలో ఎంతో హాయిని ఊహించుకున్నాను. అలాగే గడచింది కాలం. కాని మోహన్ రెండు సంవత్సరాలుగా ఏదో అశాంతి నన్ను వెంటాడసాగింది. దాని స్వరూపం ఇన్నాళ్ళుదాకా తెలియలేదు నాకు. ఆనాడు మూర్ఖంగా ప్రవర్తించినందుకు నా మనస్సే నన్ను హింసిస్తోంది. నీనుండైతే పారిపోగలిగాను గాని ఈ మనసుకు దూరంగా పారిపోలేకపోయాను. నిజం చెప్తున్నాను. మూర్తీ నా మాధవే కావాలనిపిస్తోందిరా మోహన్. తెలివితేటలు, ఆడంబరాలు, నాగరికత నాకొద్దు. ఇంత శాంతి ఇవ్వగలిగే నీడ కావాలి. నాకు తెలుసు అమాయకురాలు అయిన మాధవి నాకు దానిని ఇవ్వగలదని. అందుకే నీదగ్గర దాచిన విలువైన వస్తువును తిరిగి పొందుదామని పరుగెట్టుకొచ్చాను." ఆయాసంతో ఆగాడతను.

"శ్యామూ! ఇంతసేపా? ఆయన వచ్చి చాలా సేపయింది" వాకిట్లో నిల్చుని కృష్ణమూర్తివైపు చూస్తూ అంది ఆమె. మోహన్ నవ్వి ఆమెను దగ్గరకు రమ్మన్నట్టు సంజ్ఞ చేసాడు. అతని ప్రక్కగా వచ్చి కూర్చుందామె.

"ఈయన..." పరిచయం చేయబోయాడు.

"తెలుసు" అంది కళ్ళతో నవ్వుతూ.

"ఏం తెలుసు?"

"అంతా తెలుసు శ్యామూ. నువ్వు చెప్పాల్సింది

ఇంకేమీ లేదు" అని లేచి "ఇప్పుడే వస్తాను నీకు కాఫీ పట్టుకుని" అని కృష్ణమూర్తివైపు సెలవడుగుతున్నట్లు చూచి వెళ్ళిపోయింది.

అసహాయంగా స్నేహితుడివైపు చూసి నవ్వుతూ అన్నాడు మోహన్. "ఎప్పుడూ ఇంతేరా కృష్ణా. అన్నీ ముందే తెలుసుకుంటుంది. నన్ను చెప్పనివ్వదు."

కొద్దిగా పెద్దగా నవ్వుతూ అన్నాడు కృష్ణమూర్తి. "పోనీలే. నా గురించి ఆమెకు తెలుసు. ఆమె గురించి నాకు తెలియదు కదా! చెప్పు ఎవరీమె?" 'ఈమె మోహన్ భార్య కాకపోతే బాగుండును' మనసులో కోరుకున్నాడు కృష్ణమూర్తి.

కృష్ణమూర్తి ప్రశ్నకు ఉలిక్కిపడ్డాడు మోహన్.

"నువ్వు గుర్తుపట్టలేనంతగా మారిపోయిందా మాధవి" సన్నగా బాధగా అన్నాడు.

"మాధవి... ఈమె ... నువ్వు నిజమే చెప్తున్నావా మోహన్!" అతని గొంతు కంపించింది. కళ్ళు పెద్దవయ్యాయి. కనుపాపలు వేగంగా చలించాయి.

"అవును కృష్ణా! నువ్వు నమ్మలేకుండా వున్నావా?" మోహన్‌కు అంతా ఆశ్చర్యంగా వుంది. వాళ్ళిద్దరు ఒకరినొకరు గుర్తుపట్టే వుంటారని నమ్మాడు. పసి చిన్నపిల్ల మాధవి మరచిపోయినా, ఆమెతో కొన్నిరోజులు గడిపిన కృష్ణ కూడా ఆమెను గుర్తుపట్టలేకపోయాడా?

"ఈ మార్పు...ఈ మార్పు..." సన్నగా గొణుక్కు న్నాడు కృష్ణమూర్తి.

"నువ్వు కోరిన మార్పు ఇంత కాలానికి వచ్చింది" స్నేహితునివైపు చూడకుండా అన్నాడు మోహన్.

"కాని...కాని..."

స్నేహితుని భయానికి అర్థం తెలియక విస్తుపోయాడు మోహన్.

"కృష్ణా!" భుజం తట్టాడు. "ఆమెను పిలవనా?"

"ఊఁ"

మోహన్ లేచి లోపల కెళ్ళాడు. అచేతనుడై పోయాడు కృష్ణ.

"ఈమె....మాధవి...ఎలా నమ్మడం? అజ్ఞానురాలూ, అమాయకురాలూ అయిన ఆనాటి మాధవిని అతి విజ్ఞాన వంతురాలూ, సాహసి అయిన ఈ మాధవితో పోల్చుకోవటం- భగవాన్! ఈ నిజాన్ని ఎలా నమ్మడం?"

తొందర తొందరగా ఒక్కొక్క పరదాని తొలగించ బడి ఏడు సంవత్సరాల వెనక్కు మళ్ళింది మనసు. మాధవిని పిలవడానికి వెళ్ళిన మోహన్ వంటింటి కీపతిలాగా నిల్చుని అదే వూహిస్తున్నాడు.

సరిగ్గా ఏడు సంవత్సరాల క్రితం పెళ్ళికూతురు

ముసుగు తొలగించబడింది. కృష్ణమూర్తి ముఖంలో అసహనం స్పష్టంగా కన్పించింది.

"ఎందుకలా వున్నావు?" అడిగాడు మోహన్.

"ఆమె నాకిష్టం లేదు" కోపంగా అన్నాడు కృష్ణ.

"ఆ విషయం పెళ్ళి కాకముందు నీకు తెలియదా?"

"తెలుసు."

"మరెందుకు అంగీకరించినట్టు?"

"చుట్టూ మనుష్యుల కోసం" కసిగా చెప్పాడు.

ఓ క్షణం మౌనం తర్వాత అన్నాడు మోహన్, "కానీ, కృష్ణా! ఆ మనుష్యులు నిన్ను ఇప్పుడీ అశాంతినుండి పైకి లాగలేరు. పైగా ఆ పసిపిల్లకు ఘోరమైన అన్యాయమే జరిగింది."

కృష్ణమూర్తి మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

కెమెరాలోనుండి 'రీల్' తీసి టేబిల్‌మీద పెడ్తున్న మోహన్ ఉలిక్కిపడ్డాడు. 'ఏమిటది?' సన్నగా, కుతూహలంగా వినిపించిన స్వరానికి గదిలో ఒక మూలగా సన్నని చాప వేసుకుని కూర్చుని వుంది పెళ్ళికూతురు మాధవి. పన్నెండు సంవత్సరాలు. నా పూర్తిగా నిండని ఆ ముఖంలో పసితనం కొట్టవచ్చినట్టు కన్పించింది. కొద్దిగా ముసుగు తొలగించి మరలా అడిగింది "ఏమిటది?" ఆమె కళ్ళు కుతూహలంగా చూస్తున్నాయి ఎర్రటి ఆ రీలువైపు.

మోహన్ చెప్పాడు- "ఇందులో మీ ఇద్దరి ఫోటో లుంటాయి."

"ఫోటో అంటే?"

"మీ ఇద్దరి బొమ్మలు" నవ్వుతూ విడమర్చి చెప్పాడు. ఆమె కళ్ళు మెరిశాయి. సంతృప్తిగా నవ్వుకుని, ఆ విషయమే కృష్ణకు చెప్పి, ఆ గదిలోకి లాక్కొచ్చాడు కాని, ఆ సంతోషం క్షణంలో మాయమయింది. మాధవి ఆరీలును పూర్తిగా విప్పేసి చూస్తోంది. ఇద్దరిలో మొదట కృష్ణే తేరుకున్నాడు.

"ఛీ! ఛీ! పల్లెటూరి మొద్దు. తెలియకపోతే తెలియనట్టు ఊరుకోవాలి. నిన్ను తెచ్చి నా కంటగట్టారు" విసురుగా వెళ్ళి రీలు లాక్కోబోయాడు.

"కృష్ణా!" మోహన్ కళ్ళు అతన్ని వారించాయి. విసురుగా అక్కడనుంచి వెళ్ళిపోయాడు కృష్ణ.

మాధవి కళ్ళనుండి ముత్యాల్లాంటి బిందువులు చెంపల మీదుగా జారిపోతున్నాయి.

"ఫోటోస్ ఎక్స్‌పోజ్" అయి వ్యర్థమయిపోయాయే అనే బాధ అణుమాత్రం కూడా మిగలలేదు మోహన్‌కు. ఆమెను దగ్గరకు తీసుకుని బుజ్జగించి, కన్నీళ్ళు తుడవాలనిపించింది. కానీ వయస్సులో చిన్నదే అయినా, పెళ్ళికూతురు స్థానంలో వున్న ఆ పసిపిల్లను తాకడానికి అతని సంస్కారం ఒప్పుకోలేదు.

"చూడు మాధవీ! కృష్ణ మనసేం బాగలేదు. బాధ పడకు నువ్వు చేసిన టీవల్ల నష్టమేమీ కలగలేదు. కన్నీళ్ళు తుడుచుకో" గబ గబ చెప్పేసి కృష్ణ ననుసరించాడు. మాధవి కళ్ళల్లో కృతజ్ఞతను అతను గమనించనేలేదు.

తలను రెండు చేతులతో పట్టుకుని కూర్చునున్న కృష్ణ, మోహన్ అడుగుల చప్పుడుకి తలెత్తి అసహాయంగా చూస్తూ అన్నాడు.

"ఎలారా మోహన్ ఈ పిల్లను భరించడం!"

మోహన్ కొద్దిగా నవ్వాడు.

"పిచ్చివాడిలా ఏమిటి కృష్ణా! పసిపిల్ల, నువ్వు ఎలా మలచుకుంటే అలా తయారవ్వగలదు."

"నాకు నమ్మకం లేదు" నిట్టూర్చాడు.

"చూడు. రెండు నెలలపాటు నాతో వచ్చి వుండండి బొంబాయినగరం అంతా చూపుతాను మాధవికి. తనే మారుతుంది. నీ చదువుకి ఇంతలో భంగం రాదులే!" స్నేహితుడి వైపు సానుభూతిగా చూస్తూ చెప్పాడు మోహన్.

కొంతసేపయ్యాక నీరసంగా అన్నాడు కృష్ణ. "సరే నీ ఇష్టం" పెళ్ళితంతు పూర్తయ్యాక భార్యను తీసుకుని బొంబే ప్రయాణమయ్యాడు కృష్ణమూర్తి.

బొంబాయిలో ఆమె మారలేదు. సరికదా, ఆ ఫ్యాషన్లనూ, సభ్యసమాజపు రీతుల్ని అసహ్యించుకోవడం ప్రారం

భించింది. తన స్నేహితులను స్నేహితురాళ్ళను ఇంటికి తీసుకు వస్తే, వాళ్ళలో వుండే తప్పొప్పులను అమాయకంగా ముఖం మీద అడగగలిగే సాహసం ఆ పల్లె పడుచుకువుంది గాని దానిని సహించగలిగే ఓర్పు అతనిలో లేకపోయింది. తన భార్య తన అంతస్థులో నిలబడి తనతో చెయ్యి కలపాలని ఆశ పడ్డాడతను. కానీ, ఆమె నాగరికత మెట్లన్నీ ఎక్కి అతాని చేరుకోవడానికి ఆసక్తి చూపలేకపోయింది. అతను ఆమె నిర్లక్ష్యాన్ని సద్దుకోలేకపోయాడు. తన భార్యకు ఒకవ్యక్తిత్వ ముండాలని అది సమాజంలో బయట పడాలని కోరుకున్నాడు. కానీ పల్లెటూరిలో పుట్టి పెరిగిన మాధవికి భర్తమాట వినడమే తెలుసుగాని, అతనిని ఎదిరించి తన వ్యక్తిత్వాన్ని నిలబెట్టుకోవడం తెలియదు. ఆమె విశాలమయిన కళ్ళలో చిలిపితనాన్ని, మంచితనాన్ని చూడాలని ఆశపడ్డ అతనికి ఆకళ్ళల్లో దీనత్వము భయమూ కాసిన్ని కన్నీళ్ళు తప్ప మరేమీ కన్పించలేదు.

అతనిని అర్థం చేసుకోవడానికి ఆమెకు వయస్సు చాల లేదు. ఆమె పెరిగేవరకూ ఆగడానికి అతనికి ఓర్పు లేదు. ఆ పసిపిల్లను భార్యగా భావించడానికి చాలా ప్రయత్నించాడు. కాని అందులో పూర్తిగా విసిగిపోయాడు. అందుకే అతను ఆ రోజు రాత్రి ఎవరికీ చెప్పకుండా మనశ్శాంతి వెతుక్కుంటూ పారిపోయాడు.

మర్నాడు మోహన్‌కు అతను మిగిల్చి వెళ్ళింది. బిక్కు-బిక్కుమని చూచే మాధవి, ఒక చిన్న ఉత్తరమూను.

“...ఈ ద్వంద్వ మనస్తత్వాల మధ్య మనలేకుండా వున్నాను మోహన్. మాధవిని నీమీద వదిలి వెళ్ళిపోతున్నాను. ఇంకెవ్వరికీ అప్పజెప్పలేను. ఆమెను మలచి మానవురాలిగా దిద్దు. ఏనాడో వచ్చి ఆమెను స్వీకరిస్తాను. నీమీద విశ్వాసమూ, మానవత్వంలో గురి ఇంకా పోలేదురా...”

కృష్ణ ఒప్పజెప్పి పోయిన భారం చాలా గొప్పది, క్లిష్టమైనదీను. ఏమీ తెలియని ఒక స్త్రీ, అన్నీ తెలిసిన ఒక పురుషుడు ఒకే గృహంలో ఎవరు ఎప్పుడు ఎందుకు బాధ్యులవుతారో తెలియదు. స్త్రీ పురుష శబ్దాలు చాల ఆకర్షణీయమయినవి. లోభనీయమయిన ఆకర్షణనుండి తప్పించుకోవడానికే అతను ఆరోజునుండి ప్రయత్నిస్తున్నాడు. క్రిష్ణ కొరకు రెండురోజులు ఏడ్చిన మాధవి మూడవనాడు మర్చిపోయింది. శ్యామూ, శ్యామూ అంటూ అతని వెంట యథాప్రకారం స్వేచ్ఛంగా తిరగసాగింది. క్రిష్ణ, పరాగీ క్రిష్ణ ఇంట్లోనూ, మాధవి ఇంటిలోనూ కూడా చాలా అలజడి రేపింది. మాధవి పరాయి పురుషుడి ఇంటిలో వుండటానికి ఎవ్వరూ అంగీకరించలేదు. మాధవి తటస్థంగా వుండిపోయింది. స్నేహితుడిమాటకోసం అందరితో మోహన్ ఒక్కడే యుద్ధం

చేయాల్సి వచ్చింది. మనశ్శాంతి వెతుక్కుంటూ వెళ్ళిన క్రిష్ణ, తన స్నేహితుడికి మనశ్శాంతి లేకుండా చేసి వెళ్ళాడు.

మాధవి వంటి బిడ్డల కన్నింటికీ మోహన్ ఒక్కడే బాధ్యుడయ్యాడు. అందుకు అతను బాధ పడలేదు. ఆమెను మార్చి స్నేహితుడికి ఒప్పజెప్పాలి. అదొక్కటే అతని ధ్యేయం. తన వెంట పట్టణమంతా తిప్పేవాడు. ఆ మహా నగరంలో మనసుకు నచ్చినవన్నీ ఆమెకు చూపేవాడు. ఫ్యాషన్ల గురించి అతను బోధిస్తున్నప్పుడు ఆసక్తి కనపరచి శ్రద్ధగా వినేది. మోహన్ ఆమెను చాలామందితో పరిచయం చేశాడు. దాని మూలంగా వచ్చిన అవమానాలన్నింటినీ నిశ్శబ్దంగా భరించాడు. ఒకరోజు ఆమె మారుతున్నదని తెలిసినరోజు ఆ అవమానాలన్నిటినీ మర్చిపోయి మనసారా ఆనందించాడు.

ఆమెకంటూ కొన్ని భావాలు ఏర్పడుతున్నాయి. కానీ, అవి గజిబిజిగా చేరి ఆఖరుకు అర్థం లేకుండా పోతున్నాయి. అటువంటప్పుడు ఆమె అతని సవాలక్ష ప్రశ్నలు వేసేది. అతను ఓపిగ్గా జవాబిచ్చేవాడు. క్రమేపీ ఒకరికొకరు అర్థం చేసుకోవటం నేర్చుకుంది మాధవి. దానితో స్వంత భావాల మీద "రీసెర్చి" చెయ్యసాగింది. మోహన్ మొదటిలో చెప్పినట్లు ఆమె మేధాశక్తి వేగంగా సాగింది. క్రిష్ణ సుఖాలను అవి ఎంతటివైనా సరే సమంగా ధరించడం అలవాటు చేసుకుంది. ఎటువంటి రసాన్నయినా, అనుభూతినైనా ఏ వికారమూ లేకుండా తనలో దాచుకుని మెత్తగా నవ్వగలదామె.

తన శిష్యురాలు, స్నేహితురాలు ఐన మాధవి విజ్ఞానము ఒక్కొక్క సమయంలో అతన్ని ముగ్ధుణ్ణి గావించేది. ఆమె అంటే తనకు కలిగే ఆకర్షణనుండి విముక్తుడు గావడానికి చాలా ప్రయత్నించ వలసి వచ్చేది.

ఆ రోజు అంతర్హితుడైన స్నేహితుడు తిరిగివచ్చాడు. తన సర్వస్వాన్ని అతని దోసిట్లో పోసి, కళ్ళు మూసుకుని జీవించడం నేర్చుకోవాలి.

గోడనానుకుని ఆలోచిస్తున్న మోహన్ ఉలిక్కిపడ్డాడు.

"శ్యామూ! ఇంత చిన్న విషయానికి అంత ఆలోచనా?" అతని తల నిమురుతూ అంది మాధవి. ఎప్పుడూ ఇంతే. తను ఏ కొద్ది అశాంతిగా 'ఫీల్' అయినా ఆమె అలా తల నిమురుతుంది. దాంతో స్మృతి మాత్రం మిగలకుండా పారిపోతుంది అశాంతి.

"లేదు మధూ నేనేం ఆలోచించడం లేదు" నీరసంగా నవ్వాడు.

ఆమె నవ్వింది నమ్మలేనట్టుగా.

అతను కొద్దిసేపయ్యాక అన్నాడు.

"పద మధూ! తయారవ్వు. ఎన్నాళ్ళగానో పరీక్షిస్తున్నాం. అది ఈనాటికి ఫలించింది. నీ సామాను సర్దుకో."

"ఎక్కడికి?" నిశ్చలంగా అడిగింది. ఆమె ప్రశ్నకు అతను ఉలిక్కిపడ్డాడు.

తను భయపడినంతా అయింది. పల్లెటూరినుండి ఒక్క-మారుగా పట్నవాసపు వాతావరణానికి మారిపొమ్మని అందరూ ఊరి బలవంత పెట్టారామెను. విజ్ఞానాన్ని, నాగరికతను రంగరించి నోటినిండుగా పోసి ఆమె గుటక వేయలేనని మొత్తుకుంటున్నా వినకుండా తొందర చేశాడు. దాంతో ఆమె విప్లవాత్మకంగా తయారయింది.

కొంతసేపటికి తేరుకుని ధైర్యం తెచ్చుకుంటూ అన్నాడు మోహన్: "అదేమిటి? క్రొత్తగా అడుగుతున్నావు క్రిష్ణ వచ్చాడు నీకొరకు. నీ ఇంటికెళ్దువుగాని."

మరలి అదే స్వరాన అంది.

"ఇది నా ఇల్లు కాదా శ్యామూ!"

"కాదనలేదు మధూ కానీ అది...నీ స్వంతం."

ఆమె నవ్వింది. ఇంతలోనే గంభీరంగా మారి నిశ్చల స్వరాన అంది.

"అది నా స్వంతం అని ఏ విశ్వాసంతో అనను? కనీసం ఆ ఇంటి ముఖద్వారాన్నైనా నేను చూడలేదే!...ఆ నాలుగు గోడలు నాకేమీ చెప్పలేదే! ఆ ఇల్లు నాదెలా అవుతుంది శ్యామూ."

"క్రిష్ణ నీ వాడయినప్పుడు క్రిష్ణ ఇల్లు నీది కాక మరే

మవుతుంది!" ఆమెకెలా నచ్చచెప్పాలో అతనికి అర్థం కావడం లేదు.

ఆమె పకపక నవ్వింది.

"క్రిష్ణ నా వాడవని ఏమిటి గ్యారంటీ? ఏడు సంవత్సరాలక్రితం కట్టిన పచ్చతాడేనా?"

"హిందూ సాంప్రదాయం!"... గొణిగాడు మోహన్.

"హిందూ సాంప్రదాయం..." నిట్టూర్చిందామె. "శ్యామూ! ఆ సాంప్రదాయం సత్యమే అయితే ఈ ఏడు సంవత్సరాలు, నా భర్తనుండి నన్నెందుకు ఎడబాటు చేసింది? ఆ విషయాన్నెందుకు అది పట్టించుకోలేదు?"

మోహన్ మాట్లాడలేదు. రెండు నిముషాల మౌనం తర్వాత ఆమె అంది. "పోనీ, ఇది చెప్పు శ్యామూ! నన్ను పూర్తిగా వదులుకొని నువ్వు వుండగలవా?" అతను తలెత్తి ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అన్నాడు. "ఆడపిల్లల్ని, వాళ్ళెంత ప్రీతిపాత్రులయినా సరే ఎప్పుడో ఒకప్పుడు వదులుకోక తప్పదు. ఆ క్షణాన అదెంత బాధయినా సరే భరించి తీరాల్సిందే" అతని గొంతులో గాజు పలకలు బ్రద్దలయ్యాయి.

"అదే నీ వుద్దేశ్యమయితే వెళ్ళమని నువ్వు నన్నెందుకు శాసించవు" కత్తిమొనలాంటి ఆమె చూపులకు తట్టుకోలేక తల దించుకున్నాడతను.

"శ్యామూ! ఆనాడు పసిపిల్లనని, పల్లెటూరిదాన్నని నువ్వు అతనిలా వివరించుకోలేదు. ఇప్పుడు అన్నీ తెలిసిన దాన్నని భయపడడం లేదు. నాకు ఎవరయినా ఏమయినా అయితే అది నువ్వే అవుతావు. అది ఎటువంటి బాంధవ్యమయినా సరే నిజం చెప్తున్నాను శ్యామూ. అతని స్మృతి నా హృదయంలో ఏ మూలనా లేదు. నిజాలను నిజాలుగా ఎదిరించలేని ఆ పిరికివాడంటే నాకు ఏమాత్రంకూడా గౌరవం లేదు." ఆయాసంతో ఒక్కక్షణం ఆగి అంది ఆమె. "ఒక్క మాట శ్యామూ! నువ్వు ఖచ్చితంగా వెళ్ళమంటే అతని వెంట వెళ్తాను. కానీ భార్యగామాత్రం కాదు."

"అదేమిటి?" విస్తుపోయాడు.

"నువ్వు నీ స్నేహితుడికిచ్చిన మాటకోసం నేనతని వెంట వెళ్ళక తప్పేట్టు లేదు. అయినా నా ఇష్టంలేని వ్యక్తితో నేనెందుకు వెళ్ళాలో అర్థం కావడం లేదు." ఆమె గొంతు సన్నగా వణికింది. మరలా వెంటనే సర్దుకుంటూ అంది.

"నా ప్రియ స్నేహితుడివయిన నీ మనశ్శాంతిని లాక్కోవడంకూడా నా అభిమతం కాదు. అలాగే నీ ఇష్ట ప్రకారమే వెళ్తాను. కానీ ఒక్క విషయం గుర్తుంచుకో. ఈ గడప దాటేవరకే నీ ఇష్టం. ఆ తర్వాత అతడితోనే వెళతానో మరేం చేస్తానో నువ్వు అడగకూడదు."

అతను ఆమె నిశ్చయానికి అదిరిపడ్డాడు.

"మధూ—మధూ...అది కాదు నా వుద్దేశ్యం అది కాదు."

ఆమె మాట్లాడలేదు. తల వంచుకుని నిల్చుంది.

"నిన్ను పెళ్ళిచేసుకుని నేనెలా సుఖపడగలను? నీ దగ్గర దొరకని శాంతి మరెవ్వరి దగ్గరా దొరకదు నాకు" అతని కళ్ళు ఆర్ద్రమయ్యాయి. ఆమె అతని దగ్గరగా వచ్చి తలమీద చెయ్యి వేసింది. అతనికి ఆ స్పర్శలో అపరిమితమయిన శాంతి లభించింది. ఆమె కళ్ళల్లోకి చూస్తూ అన్నాడు, "నేను ఏడు సంవత్సరాలు నిన్ను ఆదరించాననే కృతజ్ఞతతో ఏదో చేయాలనుకోకు. తొందర పడకూపడకూడదు మధూ!"

"నేను ఏడు సంవత్సరాలు నిన్ను ఆదరించాననే కృతజ్ఞతతో ఏదో చేయాలనుకోకు. తొందర పడకు మధూ!"

"లేదు శ్యామూ! తొందరపడడంలేదు. కొన్ని సంవత్సరాలుగా నీ శిక్షలో పెట్టిన విజ్ఞానంతో ఆలోచిస్తున్న విషయము ఇది. నువ్వు ఇంతకాలం నన్ను ఆదుకున్నావనే కృతజ్ఞతతో నేనీనాడు నిన్ను అభిమానించటం ప్రారంభించలేదు. ఏనాడైతే నువ్వు నా అవివేకపు పనికి నన్ను క్షమించి ఓదార్చావో ఆనాడే నాలోని మనస్సులో ఒక బలమైన స్థానాన్ని ఆక్రమించావు నువ్వు. ఇంతకంటే నీకు నేనేం చెప్పేది? ఇది

కల్పిత గాథ కాదని ఏ నిదర్శనాలతో నిన్ను నమ్మించేది?" నిట్టూర్చిందామె.

"వద్దు వద్దు. నిదర్శనాలక్కరలేదు" తడబడ్డాడతను.

ఆమె చెప్పుకుపోసాగింది. "నీ స్నేహితుడు నన్ను కాదన్నప్పుడు నేను పసిపిల్లను. అతని అదృష్టంనే పాదుకు తల వంచాను. కాని అతని దురదృష్టమేమంటే అతను కావాలనుకునే సమయానికి నేను చాలా ఎదిగిపోయాను."

"అలా అనకు మధూ. నేను చెప్పేది శాంతంగా విను. నన్నర్థం చేసుకో" ఆమె వెళ్ళిపోతున్నదల్లా ఆగి వెనక్కి తిరిగింది. అల్లాగే చివర చెప్పేముందు ఒక్కమాట విను. నిన్ను అర్థం చేసుకోవడంలో మాత్రం నేను పొరపాటు పడను. ఆ ఆత్మ విశ్వాసం నాకుంది. నువ్వు మాత్రం ఆత్మ వంచన చేసుకోకు. అదే నే చెప్పేది. అంతకంటే అశాంతి మరొకటుండదు."

అతను మాట్లాడలేదు. తిరిగి ఆమే అంది.

"వెళ్ళు, వెళ్ళు. నీ స్నేహితుడు, ఎదురు చూస్తుంటాడు. నీ మనసుకు న్యాయమని తోచింది చెయ్యి."

అతను తిరిగి మాట్లాడే లోపలే ఆమె లోపలికెళ్ళిపోయింది. మెల్లిగా అడుగులో అడుగు వేసుకుంటూ స్నేహి

తుకు కుర్చీ కెదురుగా వచ్చి నిల్చున్నాడు మోహన్. అప్పటికి తన ఊహలనుండి తేరుకున్న క్రిష్ణ అనుకున్నాడు.

"ఇంత ఎత్తునవున్న యీమెను భరించడ మెలాగ? పల్లెటూరి మొద్దు అని తిట్టించుకున్న ఈమె అన్నీ తెలుసుకుని ఎదురుగా నిలబడితే భరించలేక పోతున్న దేమి? ఇంకా పన్నెండు సంవత్సరాల పసిపిల్లలాగానే ఊహించుకున్నాడు అర్థం లేకుండా. ఇన్ని సంవత్సరాల తర్వాత మరలా ఆ పసి మనస్సునే కోరుతోంది, నాగరికతో వేసారిన హృదయం. కానీ తన ఆలోచనలన్నిటినీ తారు మారు చేస్తూ అపూర్వమయిన వ్యక్తిత్వంతో ఎదురుగా నిల్చున్న ఈ మాధవిని భరించే శక్తి లేదనిపిస్తోంది. అంత విశాలత్వము తనలో లేదు. తనలో ఇంకా పురుషుడు చావలేదు. భగవాన్! ఏమిటి దారి? అసలు ఇన్ని ఏళ్ళ తర్వాత ఎందుకొచ్చినట్టు? దొరికిన కొద్ది శాంతిని పాడు చేసుకోవడానికి..."

"ఇక్కడినుండి పారిపోవాలి ... ఆమెకు దూరంగా ఎక్కడికైనా సరే..."

కుర్చీలోనుండి లేచిన క్రిష్ణ భుజంమీద చెయ్యి వేసి "భయ్యా! ఆమె నీతో రానంటోంది" అన్నాడు మోహన్ తలవంచుకుని.

క్రిష్ణ కనురెప్పలెత్తి స్నేహితుడివైపు శూన్య దృక్కుల బరపాడు.

"నామీద విశ్వాసముంచు భయ్యా! ఇందులో నా దోషం ఏమీ లేదు" వేడుకుంటున్నట్టు స్నేహితుడి కళ్ళల్లోకి చూసాడు మోహన్.

"మోహన్! నీమీద నాకు పూర్తి విశ్వాసముంది. అందుకే నిశ్చింతగా ఏడు సంవత్సరాలు గడిపాను. ఇప్పుడింకా మిగిలిన విశ్వాసంతో నిన్నొకటి అర్థిస్తున్నాను- కాదనకు. మాధవి భారం నువ్వే మొయ్యి. అంత విజ్ఞానవతిని నేను భరించలేకున్నాను. నేను పిరికివాడిని. రా మోహన్, పిరికివాడిని. వస్తా, భయ్యా" జవాబుకైనా ఆశించకుండా వేగంగా అడుగులేసుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

స్నేహితుడు కనుమరుగయ్యేవరకు చూసి, నిట్టూర్చి లోపలికొచ్చాడు. అతనికంతా కలలా వుంది. తలుపు కాను కొని నిల్చునివుంది మాధవి.

"మధూ! అతను వెళ్ళిపోయాడు." ఆ స్వరంలో విచారమూ, నిస్సహాయత.

ఆమె నిర్వికారంగా అంది. "నాకు తెలుసు, అతను వెళ్ళిపోతాడని."

మోహన్ మాట్లాడకుండా వెళ్ళి రెండు చేతులతో తల పట్టుకుని సోఫాలో కూలబడ్డాడు. ఆమె నెమ్మదిగా అతని ప్రక్కకు చేరి అతని జుత్తులోకి వేళ్ళు పోనిచ్చి నిమురుతూ

అంది. "బాధపడకు శ్యామూ!" అతను కళ్ళెత్తి జాలిగా ఆమెవంక చూశాడు. ఆ కళ్ళలో రెండు నీటి బిందువులున్నాయి. ఆమె అతని తలను తన గుండెల కానించుకుంటూ అంది. "శ్యామూ! పిచ్చివాడా! నీకు నేనున్నాను" అతని కన్నీటిబొట్లు చెంపల మీదుగా జారిపోయాయి. అతని అశాంతి ఒక్కమారుగా తుడిచిపెట్టుకపోయింది.

— o —